

UVOD U MICROSOFT WINDOWS VISTA KAO OD ŠALE

Upoznavanje sa novim operativnim sistemom, kao što je Windows Vista, može izgledati obeshrabrujuće. Toliko toga ima da se nauči! A u ovoj novoj verziji Windowsa ima toliko novih osobina; interfejs izgleda drugačije, komande nisu tamo gde to očekujete, sve naizgled radi na potpuno nov način, a sve sa ciljem da stvari budu jednostavnije. I biće jednostavnije pošto naučite kako se Windows Vista podešava i kako radi.

Kada sednete ispred svog računara, želite da radite bez mnogo muke. Želite da počnete bez odlaganja; želite da iskoristite sve te izuzetne stvari koje toliko hvale. Slanje slika dece ili unuka, slušanje muzike i narezivanje sopstvenih CD-ova sa zbirkom vaših omiljenih melodija, gledanje filmova i tako redom lako je obaviti ukoliko imate osnovna znanja o tome kako se koristi Windows.

Zbog toga knjiga *Windows Vista kao od šale* nudi jezgrovite, očigledne, postepene savete kako da uradite ono što želite. Savršena je za početnike, a besprekorna je i za sve ostale koji prelaze na ovu novu verziju Windowsa.

Ova knjiga počinje kraćim prikazom novina u Visti, a zatim se prelazi na upoznavanje osnovnih stvari i načinana koji se radi. Naučićete kako se pokreću programi, osnovni razlog zbog koga imate računar. (Programi su ono što koristite za „obavljanje“ posla na računaru – slanje e-poruka, pretraživanje interneta, pisanje pisama, obradu fotografija i tako dalje). Uz to, otkrićete još puno toga – kako se igraju igrice, kako da onlajn naručite muziku i potom je narežete na disk i kako da slike sa svog digitalnog fotoaparata prenesete na računar i potom ih odštampate ili pošaljete e-poštom.

Pored toga, naučićete kako da održavate svoj računar da biste izbegli probleme, zaštitite ga od virusa i drugih bezbednosnih pretnji, poboljšate performanse svog računara, prilagodite ga sebi tako da radi onako kako vi to želite i proširite njegove mogućnosti (kao što je dodavanje štampača ili postavljanje mreže).

Sve veštine koje su vam potrebne za korišćenje računara i Windows Viste prikazane su na očigledan način, je lako se prate i omogućavaju vam da Windows Vistu koristite bez nepotrebnog odlaganja.

Ovu knjigu možete pročitati od korica do korica ili koristiti tako što ćete je upotrebiti kada naiđete na neki problem ili karakteristiku za koju ne znate kako se koristi. U svakom slučaju, *Microsoft Windows Vista kao od šale* pokazuje kako se nešto radi i kako to da uradite sami. Uz pomoć ove knjige, rad u Visti biće kao od šale!

ŠTA JE SVE NOVO U MICROSOFT WINDOWS VISTI

Vista je najnovija verzija Microsoft Windowsa. Ova verzija, koja se pojavila 2007, obuhvata značajne prepravke interfejsa, od radne površine do sadržaja prozora (koji se sada nazivaju Explorer). Ono što se želelo sa Vistom je interfejs koji je jednostavniji za upotrebu, dosledniji i intuitivniji.

Pronalaženje datoteka takođe je jedan od važnijih prioriteta u ovoj verziji. Počevši od mogućnosti za pretraživanje pod nazivom Instant Search koja se nalazi na meniju Start, ali i na drugim mestima, i uključujući posebnu otmotnicu pod nazivom Search, Windows nastoji da olakša ne samo pronalaženje dokumenata već i svih vrsta informacija (muzike, filmova, e-poruka i tako dalje).

Značajna pažnja posvećena bezbednosti je još jedna od prednosti Viste. Sve veća popularnost računara donosi i moguće bezbednosne pretnje, pa predostrožnost postaje sve važnija. Potrebno je zaštititi se od virusa, pecanija (kada neko pokušava da prikupi vaše lične informacije bez vašeg znanja ili pristanka), špijuskog softvera i još mnogo čega. Windows Vista može da se izbori sa svim ovim bezbednosnim pretnjama; ona takođe nudi stalno ažuriranje tako da se sa novim pretnjama suoči što je moguće pre.

Pored promenjenog izgleda i poboljšane bezbednosti, pronaći ćete još zabavnih i korisnih mogućnosti, uključujući program za pregledanje slika Windows Photo Gallery, novi direktorijum sa igricama, modernizovani Media Centar i još mnogo toga.

Mada će biti potrebno neko vreme da potpuno ovladate Vistom, odmah ćete moći da koristite pogodnosti koje vam se nude, posebno uz pomoć uputstava iz ove knjige, koja pokazuju kako da iskoristite njen novi interfejs, korak po korak.

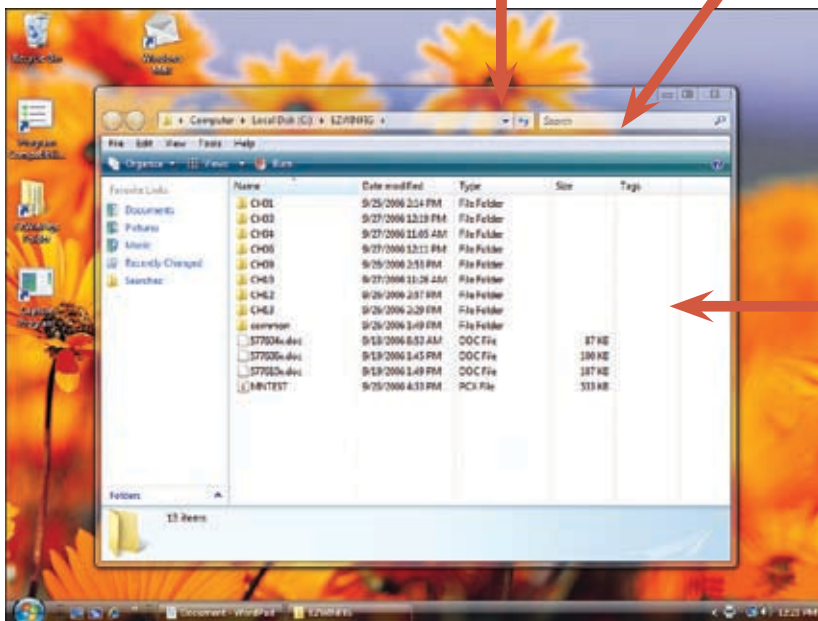
U delu 1 dat je prikaz i poseban osvrt na nove mogućnosti; u preostalim delovima ove knjige detaljnije je pokazano kako se te mogućnosti koriste.

WINDOWS VISTA INTERFEJS (AERO)

Aerointerfejs
(provodna naslovna linija)

Okrvir za tekst Instant Search
(za brzo pretraživanje)

Prozor
Explorer

NOVI INTERFEJS

Osavremenjena radna površina je prvo što ćete primetiti u Windows Visti. A ukoliko imate Premium ili Business verziju Windowsa, primetićete novi vazdušasti (aero) izgled, koji delove prozora čini providnim tako da kroz njih možete videti ostale prozore i radnu površinu. Meni Start je takođe prerađen.

Početak

1 Novi aeriinterfejs nudi izuzetno privlačno radno okruženje.

2 Pritisnite dugme **Start** da biste videli meni Start. U njemu više nema dugačkih kaskadnih menija za prikazivanje svih instaliranih programa. Kada izaberete otmotnicu sa programima, programi u levom oknu samo se ažuriraju i prepakuju. Slično kao i u prethodnim verzijama, neki programi se tu podrazumevano nalaze. Sve programe takođe možete prikazati pritiskom na dugme **All Programs**.

3 Desno okno menija Start nudi pristup do najčešće korišćenih otmotnica i dobro poznatih komandama kao što je ona za otvaranje Control Panela.

Pritisnite

SAVET

Aero

Ukoliko vaš računar nema grafičku karticu neophodnu za prikazivanje aeriinterfejsa ili ukoliko nemate verziju Windowsa koja podržava ovakav interfejs, videćete pojednostavljenu verziju Vistinog interfejsa.

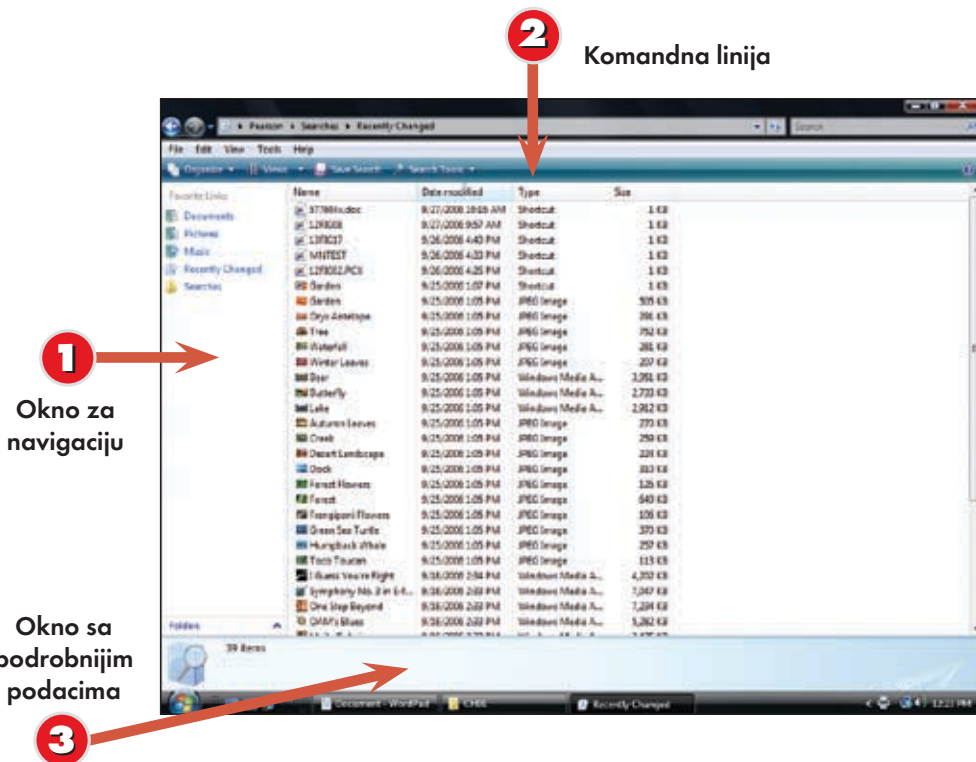
Kraj

PRERAĐENI PROZORI EXPLORER

Sadržaj prozora u Windows Visti takođe je osavremenjen tako da oni sada izgledaju doslednije. Ove prozore Explorer koristite za pronalaženje i pregledanje dokumenata, fotografija i e-poruka, kao i upravljanje njima. Takođe, koriste se za prikazivanje i upravljanje uređajima i komandama u kontrolnom panelu.

Početak

- 1 Okno za navigaciju sadrži omotnice kojima se najčešće pristupa tako da možete prelaziti sa jedne omotnice na drugu i pregledati njihov sadržaj.
- 2 Komandna linija (slična je okviru sa poslovima u prethodnim verzijama Windowsa) sadrži komande koje se tiču sadržaja određenog prozora Explorer. Na primer, ako radite sa fotografijama, videćete komande i mogućnosti koje služe za upravljanje fotografijama.
- 3 Okno sa detaljnijim podacima pojavljuje se pri dnu prozora i prikazuje osobine odgovarajuće datoteke (tako da više ne morate da otvarate zaseban okvir za prikazivanje osobina datoteke).

Kraj

SAVET

Okno za prikaz

Neki programi i omotnice takođe sadrže okno za prikaz tako da možete pogledati umanjeni prikaz sadržaja dokumenta bez njegovog otvaranja.

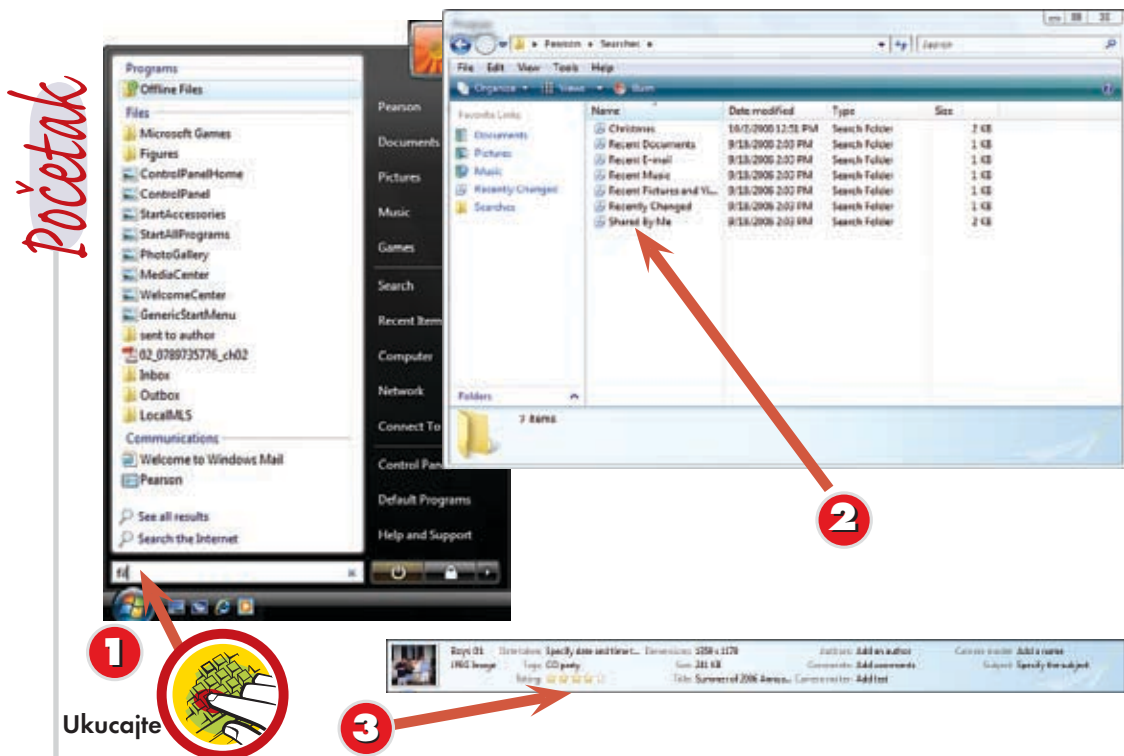
SAVET

Istraživanje Viste

Najlepša stvar u vezi sa prozorima Explorer jeste doslednost njihovog izgleda tako da je korišćenje računara, pošto se naviknete na njih, neuporedivo lakše. Bez obzira na kom računaru koristite Vistu, videćete iste dobro poznate prozore.

POJEDNOSTAVLJENO NALAŽENJE DATOTEKA

Pronalaženje datoteka je posao na koji mnogi korisnici troše puno vremena. Gde ste sačuvali neku datoteku? Kako je mogla da nestane? Da je nisu oteli vanzemaljci? Ovo i nije baš prijatno iskustvo, pogotovo kada ste sigurni da su određeni dokument ili e-poruka ili program tu negde na vašem računaru. Ali, gde? Windows Vista nudi nekoliko novih mogućnosti za nalaženje datoteka svih tipova.

Ukucajte

- 1 Nova mogućnost za **trenutnu pretragu** nalazi se u meniju Start tako da jednostavno možete pretraživati iz ovog osnovnog menija. Možete tražiti dokumente, aplikacije, e-poruke, muziku i sve ostalo što se nalazi na računaru.
- 2 Omotnica **Search Folders** omogućava jednostavan pristup do stavki koje su sačuvane na različitim mestima. Umesto da prepakujete dokumente, slike itd., tako da ih čuvate na jednom mestu, možete ih zadržati na prvobitnom mestu, ali ćete napraviti i sačuvati odgovarajuću pretragu. Kada zaželite da radite sa istim skupom datoteka, jednostavno otvorite određenu omotnicu kako biste ponovo pokrenuli tu pretragu.
- 3 Da biste olakšali upravljanje datotekama i povezali slične datoteke, možete im pridružiti posebne oznake ili ključne reči. Na taj način obezbeđujete više mogućnosti pretraživanja i pronalaženja datoteka, kao i bolji način njihovog organizovanja.

Kraj

SAVET

Trenutne pretrage

Mogućnost trenutne pretrage možete pronaći u prozorima Explorer i na drugim mestima u Visti, ne samo na meniju Start. Moguće je da datoteku tražite po njenom nazivu, ključnoj reči ili posebnim oznakama ili tekstu koji se nalazi unutar datoteke.

SAVET

Omotnice koju su unapred predviđene za pretragu

Windows već sadrži nekoliko omotnica koje su unapred predviđene za pretragu koje odmah možete koristiti. Na primer, omotnica pod nazivom Recent Documents prikazuje sve dokumente na kojima ste u poslednje vreme radili.

OSAVREMENJENE MOGUĆNOSTI ZA ZABAVU

Poznato je da mnogi ljudi svoje računare koriste za zabavu – za slušanje muzike, gledanje filmova, upravljanje fotografijama i slično. Stoga Windows Vista sadrži neke nove mogućnosti i prerađene delove već postojećih mogućnosti kojima pomaže da organizujete i upravljate svojim datotekama sa zabavnim sadržajem.

- 1 Program **Windows Photo Gallery** vam pomaže pri pronalaženju i organizovanju fotografija i video snimaka. Kada mu pridružite neke od novih mogućnosti, kao što je obeležavanje datoteka posebnim oznakama, možete mu pomoći da još bolje razvrstava i grupiše pojedine stavke.
- 2 Deo **Media Library** u Windows Media Playeru takođe je unapređen, čime se olakšava pronalaženje datoteka sa zabavnim sadržajem (muzike itd.). Takođe, mnogo jednostavnije možete svojim potrebama prilagoditi informacije o izvođačima, albumima i CD-ovima.
- 3 Windows se udružio sa novom uslugom MTV-a pod nazivom URGE koja se koristi za dobijanje digitalne muzike; URGE je postao sastavni deo Windows Media Playera i olakšava onlajn pronalaženje i kupovinu muzike (ili vam u najgorem slučaju bar nudi veći izbor).

Kraj

SAVET

Obrada fotografija

Windows Photo Gallery sadrži nekoliko jednostavnih funkcija za obradu fotografija kao što su odsecanje, rotiranje, uklanjanje crvenih očiju i podešavanje boja.

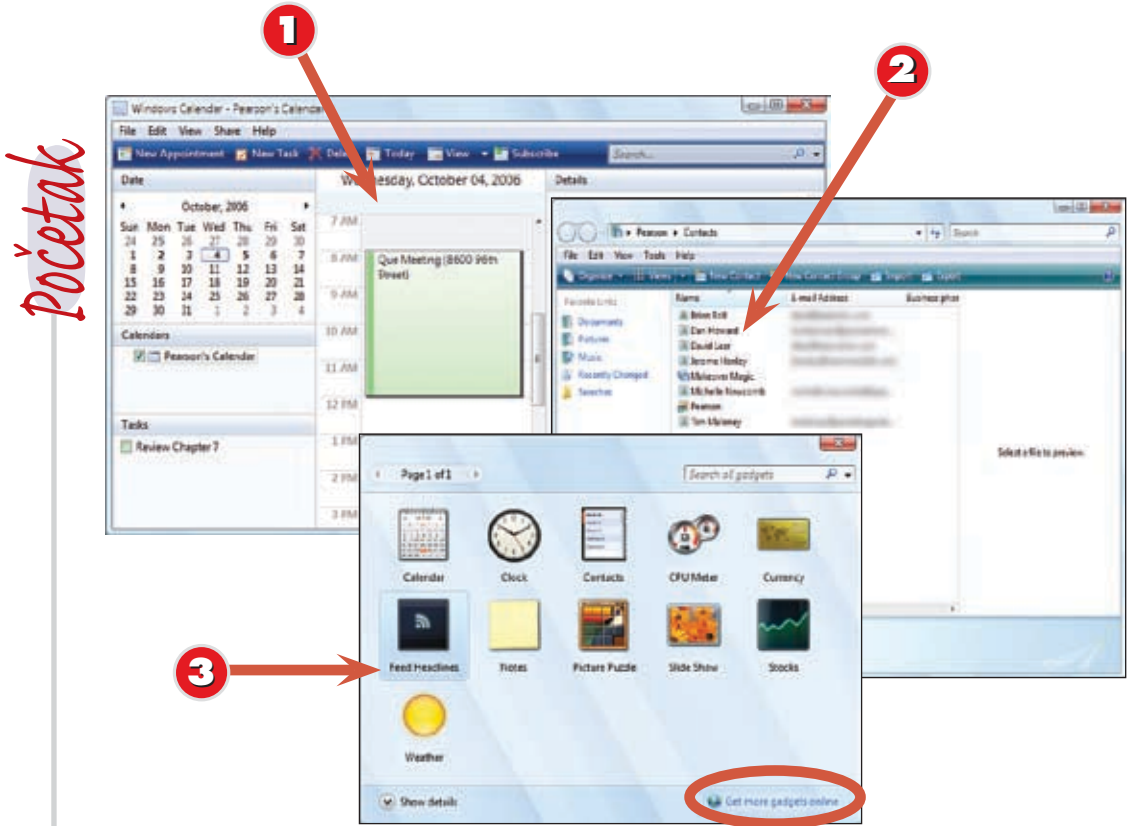
SAVET

Omotnica sa igrama

Omotnica pod nazivom Games je prerađena, a u Windows je dodata mogućnost kojom roditelji mogu svojoj deci da dozvole (ili zabrane) određene igre.

NOVI I POBOLJŠANI POMOĆNI PROGRAMI

Novi pomoćni programi (i pomoćni programi sa novim nazivima) takođe su uključeni u Windows Vistu. Pomoćni programi Calendar i Contacts poznati su odranije, ali pomoćni program pod nazivom Gadgets je nešto sasvim novo.

- 1 **Windows Calendar** omogućava da vodite računa o sastancima i događajima; takođe sadrži spisak poslova tako da znate šta je potrebno da obavite i u kom roku.
- 2 **Contact List** je prepravljen, a unosi u njega se sada jednostavno zovu Contacts. Možete sačuvati samo najosnovnije podatke (kao što je e-adresa) ili onoliko podataka koliko želite (kao što su poslovne informacije, poštanske adrese i tako dalje).
- 3 Pomoćni program **Gadgets** su u stvari mini-aplikacije koje obuhvataju kalendar, sat, adresa, vesti, podatke sa berze, vremensku prognozu i slike koje se mogu postaviti na radnu površinu. Windows se isporučuje sa nekoliko već unapred podešenih mini-aplikacija tako da ih možete isprobati, a sve ostale možete preuzeti sa interneta.

Kraj

SAVET

Zajednički kalendar

Kalendar svojih aktivnosti možete podeliti sa svojim ukućanima preko kućne mreže. Takođe, možete ga postaviti na internet ukoliko želite da drugi imaju uvid u vaše planove.

POBOLJŠANE MOGUĆNOSTI ZA PRISTUPANJE INTERNETU

Nova mogućnost interneta pod nazivom RSS (akronim od Really Simple Syndication što u slobodnom prevodu znači brzo i jednostavno širenje vesti) koristi se za to da se novosti, kao što su vremenska prognoza ili sportski rezultati, u pravilnim vremenskim razmacima automatski šalju na vaš računar, a da ih ne morate tražiti. Takođe, videćete kako izgleda uporedo pretraživanje na internetu i prikaz uživo nekih drugih mogućnosti koje вреди isprobati. I na kraju, bezbednost na internetu je poboljšana i dodatno je rađeno na njoj.

- 1 Ukoliko neka veb stranica koristi RSS za dostavljanje vesti, pojavljuje se ikona pod nazivom Feeds, pa možete pritisnuti na nju da biste pristupili novostima.
- 2 Uporedo pretraživanje omogućava da istovremeno vidite nekoliko veza; možete prelaziti sa jedne na drugu da biste pregledali različite veb stranice ili adrese.
- 3 Bezbednost na internetu je takođe pojačana na više načina, uključujući kontrolu korisničkih naloga čime se sprečavaju zlonamerni nastrtljivci sa mreže.

Kraj

SAVET

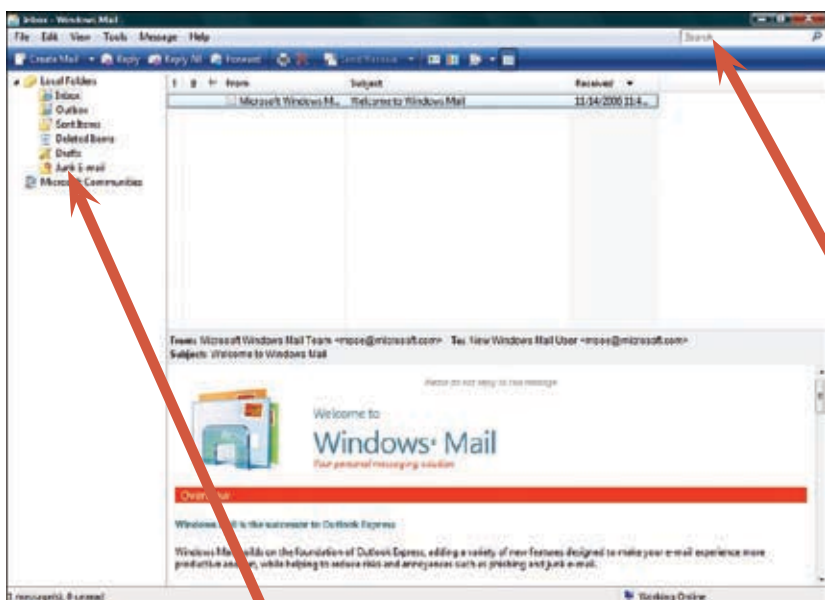
Kontrola korisničkih naloga

Kontrola korisničkih naloga pruža zaštitu i u drugim oblastima tako što onemogućava da se programi automatski instaliraju bez vašeg dopuštenja.

PRERAĐENA WINDOWS POŠTA

Program za poštu u Windows Visti više se ne zove Outlook Express već se zove Windows Mail. Poput ostalih elemenata Windowsa i Windows Mail sadrži unapređene mogućnosti, kao što je ona koja vam pomaže da pronađete poruke. Blokiranje neželjene pošte i odbijanje zlonamernih skupljača vaših ličnih podataka su u Windows Mailu takođe poboljšani.

Početak

Tastatura

Pritisnite

- 1 Kucajte u polje **Instant Search** kako biste brzo pretražili i pronašli e-poruke.
- 2 Neželjena pošta (spam) ne samo da je dosadna, već može da sadrži zlonamerne programe. Windows Mail ima mogućnost kojom se obračunava sa neželjenom poštom.
- 3 Filteri za odbijanje zlonamernih skupljača podataka su tu takođe zbog bezbednosti, pošto obezbeđuju da vaši lični podaci ne stignu do osoba kojima nisu namenjeni.

Kraj

UPOZORENJE

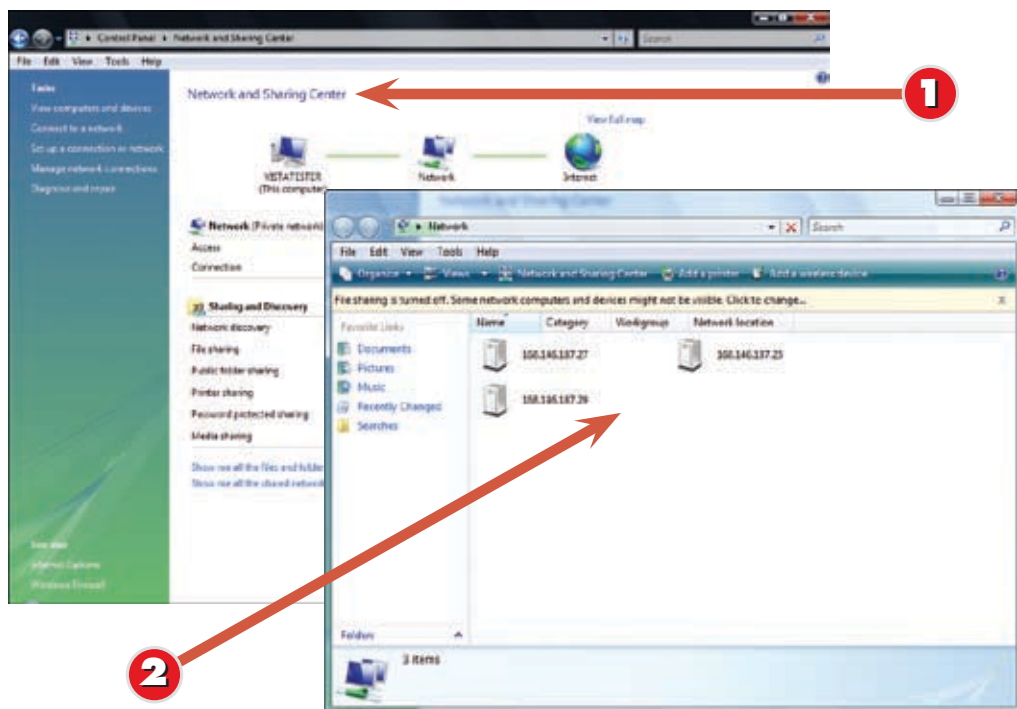
Definicija zlonamernih skupljača podataka

Zlonamerni skupljači podataka pokušavaju da vas navedu da im date lične informacije iz naizgled sasvim razumnih razloga. Možete dobiti e-poruku od poznate banke ili nekog ko izgleda kao valjana kompanija sa kojom ste već saradivali (kao što je eBay, kompanija za prodaju preko interneta). Ove poruke sadrže vezu sa stranicama koje od vas traže lične informacije. Windows Mail filteri analiziraju i otkrivaju ovakve prevrantske poruke.

POVEĆANE MOGUĆNOSTI ZA UMREŽAVANJE

Sve veći broj korisnika računara postavlja i koristi mreže za deljenje podataka, računara i veza sa internetom. Windows Vista ima značajno povećane mogućnosti za umrežavanje kojima se upravlja mrežama i kojima se one obezbeđuju.

Početak

- 1** **Network and Sharing Center** je središnje mesto gde proveravate u kakvom su stanju vaše veze i rešavate sve probleme sa povezivanjem.
- 2** **Network Explorer**, poput ostalih prozora Explorer, olakšava deljenje datoteka i uvid u sve računare, uređaje i štampače povezane u mrežu.

Kraj

SAVET

Sharing Wizard

Windows sadrži čarobnjaka pod nazivom Sharing Wizard koji vam pomaže pri postavljanju pristupa do dokumenata i uređaja koji su zajednički za određenu mrežu.

SAVET

Network Diagnostics i Network Awareness

Alatka Network Diagnostics može vam pomoći prilikom rešavanja problema sa povezivanjem u mrežu. Alatkom Network Awareness vaš računar obaveštava aplikacije o svim izmenama u mreži i vrši odgovarajuće izmene.